



Vågan havnevesen KF

Årsmelding 2021



Vågan Havnevesen KF - Årsmelding for 2021

Oppsummering:

Vågan havnevesen KF sin virksomhet var i 2021 fortsatt sterkt preget av situasjonen med covid – 19. Kystruten med 11 skip i daglig rute var redusert gjennom året til ca. 7 skip fra Hurtigruten. Operatøren Havila var forsinket med leveranse av sine 4 skip gjennom hele året, noe som har negativ konsekvens for aktivitet og inntekter. Pandemien førte også til at den ordinære sommertrafikken med om lag 30 bestilte cruiseanløp ble kansellert. Samtidig er det svært positivt at selskapet Hurtigruten Explorer gjennomførte et tett program høsten 2021 med ca 20 cruiseanløp, noe som gir et positivt signal for fremtiden.

Vågan havnevesen KF har også viktige inntekter fra utleie av kontorer, godsekspedisjon, hybler til hurtigbåt, maritime bedrifter mv. Våre lokaler var helt utleid gjennom året, noe som er svært positivt.

Fiskerisesongen 2021 var heller svak med lite innsig og fiske på innersiden av Lofoten, noe som ga mindre besøk av sjarkflåten enn de senere årene ved våre brygger i Svolvær og Henningsvær. Samtidig bidrar den maritime verkstedklyngen i Svolvær til å trekke fartøy til de samme havnene, noe som er svært viktig og bidrar positivt til en bred næringsaktivitet. Reiselivsnæringen hadde en svært god sommersesong med godt besøk, særlig fra norske turister, noe som gir stor aktivitet for lokal handel, hotell og restauranter og dermed også betydelig aktivitet i havnene. Vi fikk en vekst i godsmengde og tonnasje til våre havner, selv om pandemien fortsatt ga mindre trafikk og gods enn i mer ordinære driftsår. Mye av reduksjonen er knyttet til kystruten.

Driften i Vågan havnevesen KF i 2021 har vært tilpasset pandemisituasjonen. Vi har hatt en svært nøktern og effektiv drift.

Oppsummert ga den økonomiske driften oss et positivt netto driftsresultat/mindreforbruk på kr. 718.060,-. Mindreforbruket avsettes til disposisjonsfond for å møte større planlagte investeringer de kommende år. Disposisjonsfondets saldo etter årets avsetning i 2021 utgjør kr. 3.935.033,-.

Investeringer i 2021 består av renovering av havnelageret i Henningsvær, reguleringsarbeid tilknyttet utviklingen av havne- og næringsområdet Osan syd, gjennomføring av forprosjekt Landstrøm Kystruten, etablering av landstrømanlegg til fritidsflåten i Svolvær og Henningsvær, fornying av flytebrygger/ankring samt innkjøp av materiell til ny belysning av kaipromenaden i Svolvær, et prosjekt som fullføres i 2022.



Ole Oslund
Havnesjef

1. Om virksomheten

Navn:	Vågan havnevesen KF
Organisasjonsform:	Kommunalt foretak
Organisasjonsnummer:	970 190 686
Eier:	Vågan kommune
Postadresse:	Postboks 121, 8301 Svolvær
E-post:	vaganhavn@vagan.kommune.no
Hjemmeside:	www.vaganhavn.no
Besøksadresse:	Fiskergata 23, 8300 Svolvær
Antall ansatte:	5 personer i 4,2 stillinger

1.1 Formål og ansvarsområde

Vågan Havnevesen KF er et kommunalt foretak som eies av Vågan kommune. Foretaket skal sørge for å ha en strategisk havneutvikling, en rasjonell og effektiv havnedrift og føre tilsyn med trafikken i Vågan kommunes havner og sjøområde. Vi skal forvalte Vågan kommunes havnekapital med sikte på best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen.

Vågan havnevesen KF er kommunens havnefaglige organ og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som Vågan kommune er tillagt etter Havne- og Farvannsloven. Det er egne vedtekter for foretaket fastsatt av kommunestyret 14.12.2020.

1.2 Arbeidsmiljø, likestilling og tiltak mot diskriminering.

Vågan Havnevesen KF etterstreber å ha et godt arbeidsmiljø i foretaket. De faste ansatte består av 4 menn og 1 kvinner. Handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2019 ble vedtatt av kommunestyret 30.06.2015, og Vågan havnevesen KF er omfattet av denne planen. Vågan havnevesen KF ivaretar sitt HMS-ansvar i samarbeid med Vågan HMS, og følger vedtatt plan for dette viktige område.

1.3 Etiske retningslinjer

Vågan havnevesen KF følger de etiske retningslinjene som er vedtatt av Kommunestyret, og organisasjonen har en bevisst holdning til å etterleve disse.

1.4 Forretningsetikk og ordentlighet

Vågan Havnevesen skal kjennetegnes av kvalitet, profesjonalitet og ordentlighet i all sin atferd. Vi har høy integritet og opptrer ryddig, både innad og utad. Vårt arbeid skal preges av helhetssyn til beste for kundene, eierne og medarbeiderne. Våre etiske verdier skal være ansvarlighet, integritet, respekt og lojalitet.

2. Havnestyrets beretning for 2021

Vågan havnestyre har 8 medlemmer med personlige varamedlemmer. Av dette velger Kommunestyret selv fem medlemmer med personlige varamedlemmer. For øvrig velges to styremedlemmer som skal representere brukerinteressene i havna, og en av disse skal representere fiskeriorganisasjonene.

Havnevesenets ansatte velger et medlem med personlig varamedlem til havnestyret.

Etter kommunevalget høsten 2019 består havnestyret av følgende sammensetning:

Styremedlem

Lena Hamnes (AP) leder
Børre Nilsen (SP)
Bjørnga Delp (AP)
Siri Elise Bjørngaas (H)
Egil Wiik (FRP)
Holger Pedersen(BR)
Vegard Gundersen (BR)
Odd Pedersen(ANS)

Varamedlem

Odd Arne Sandberg (SV)
John Rune Nilsen (SP)
Elisabeth Sørstrøm Nilsen (AP)
Edel Åsjord (H)
Ernest Albertsen (H)
Terje Amundsen (BR)
Vigdis Krane (BR)
Dag (ANS)

Arbeidsutvalg:

Havnestyret har oppnevnt fast arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget består av 3 medlemmer og fungerer som byggekomite og forhandlingsutvalg utgått fra havnestyret.

Arbeidsutvalget består av følgende medlemmer:

Lena Hamnes, leder
Børre Nilsen
Egil Wiik

Havnesjefen tiltrer utvalget etter behov.

Havnestyrets virksomhet

Havnestyret har gjennom året avholdt i alt 7 styremøter hvor det ble behandlet 25 saker, 24 referatsaker samt orienteringer fra havnesjefen tilknyttet løpende drift. Havnestyremøtene har vært avholdt på kveldstid. Et møte ble gjennomført i Henningsvær, med lokale orienteringer og relevante befaringer ved havnelagerets reovering.

Det er samlet utbetalt kr. 95.274,- i godtgjørelse til styrets medlemmer for 2021.

Havneadministrasjonen

Havneadministrasjonen og havneoppsynet har i 2019 bestått av 4 faste- og 1 deltidsstilling (renhold) under ledelse av havnesjef Ole Osland. De faste ansatte består av 4 menn og 1 kvinne. Administrasjonen består av havnesjef og økonomikonsulent. Havneoppsynet består av to havnebetjenter. Det er også en deltidsstilling som renholder som foruten havnekontor og

fellesområder, leies ut til renhold hos leietakere. Samlede kostnader til lønn- og sosiale utgifter inkl. arbeidsgiveravgift, godtgjørelser m.v for havnestyret, havneadministrasjonen og havneoppsynet utgjør ca. 30% av totale inntekter.

3. Havnedriften i 2021

3.1 Strategisk planlegging

Havnevesenet har som mål og oppgave å legge til rette for at forholdene for transport- fiskeri- og fritidstrafikken i kommunens havner og farvann kan utvikles til beste for brukerne og kommunen. Foretaket har egne oppdaterte vedtekter fastsatt av kommunestyret 14.12.2020, som understreker at foretaket skal styres gjennom strategisk havneutvikling.

Det er utarbeidet strategisk havneplan for Vågan Havnevesen KF (Strategiplan 2011 – 2021) hvor målet har vært å framstille en plan som skal gi oversikt over dagens situasjon og beskrive tiltak for videre utvikling av kommunens havner og forholdet til havneadministrasjonen. "Strategiplan 2011 – 2021" ble godkjent av havnestyret i møte 15.12.2011.

I forbindelse med årlige budsjettbehandlinger vedtas økonomiplan/handlingsplan for de kommende 4 år. Dette ble også vedtatt for 2021-2024 med konkrete prosjekter/tiltak for gjennomføring i planperioden. Dette rulleres årlig og innarbeides i årlige budsjetter som vedtas av kommunestyret.

Vågan havnevesen KF utarbeidet og havnestyret vedtok nytt regulativ for anløpsavgift, inkl selvkostregnskap, vederlag og godtgjørelser for bruk av kommunens sjøområder for 2021.

3.2. Tiltak og investeringer i 2021

Av viktige saker som er gjennomført eller påbegynt/pågår gjennom året kan nevnes:

- **Osan syd - nærings og industriområde**

Etter arbeidet med skisseprosjekt i 2019, ble det gjennomført takstering av de enkelte tomter. Norconsult ble engasjert til å gjennomføre reguleringsplan for området som helhet, inklusive innkjøringer, infrastruktur og arealdisponering av tomtene. Grunneierne vurderer ulike utviklingsmodeller, hvor felles selskap eller utbygging gjennom avtaler står sentralt. Reguleringsplanen forventes vedtatt i 2022. Opplysningsvesenet/Clemens eiendom koordinerer reguleringsprosessen på vegne av grunneierne i fellesskap og i en tett dialog med oss. Vi mottar betydelig interesse fra aktører og bedrifter med interesse for å etablere seg i området.

- **Renovering av havnelageret i Henningsvær**

Renovering av havnelageret ble i hovedsak finansiert gjennom tilskudd knyttet til covid-19 midler. Renoveringen ble gjennomført av lokal entreprenør etter en anbudskonkurranse. Under renoveringen ble det avdekket svikt i grunnen der en betongvegg og trapp mot havet var i ferd med å havarere. Videre ble det gjennomført noe oppgradering i form av leietakertilpasning og nødvendig asfaltering, noe som ikke var med i opprinnelig budsjett. Renoveringen ga et svært godt resultat, og gjorde det mulig å øke inntektsgrunnlaget betydelig fra utleie av arealet til lokale næringsaktører.

Opprinnelig budsjett på kr. 1.950.000,-, ble korrigert gjennom 2. tertial med kr. 700.000,-. Det er regnskapsført kostnader ved årets slutt på kr. 2.801.765,-.

- Fornyning av fortøyninger til flytebrygger

Vågan havnevesen KF gjennomførte oppgradering av fortøyningene/bytte av toppdekker på flere av foretakets flytebrygger i flere havner gjennom 2021, blant annet i Skrova, hvor det i tillegg til fornying av toppdekke er montert langsgående aluminiumsbrett som bedrer forholdene ved syketransport.

- Landstrøm til Kystruten – forprosjekt

Vågan havnevesen KF gjennomførte våren 2021 forprosjekt for å utrede grunnlaget for å etablere land- og ladestrøm til kystruten. Dette forprosjektet var støttet av Enova, er i samarbeid med Harstad havn og Sortland havnevesen KF, og hvor Vågan havnevesen KF var prosjekteier og ansvarlig koordinator for havnene. Sweco var innleid som prosjektledere. Forprosjektet ble avsluttet sommeren 2021, med innsending av søknad til Enova om gjennomføring, som for øvrig ble godkjent.

- Landstrøm til fritidsbåter – Svolvær og Henningsvær

Vågan havnevesen KF søkte klimasatsmidler gjennom kommunaldepartementet og fikk innvilget tilskudd til etablering av landstrøm til fritidsbåter i Svolvær og Henningsvær. Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Salt AS. Etter en anbudskonkurranse ble det inngått kontrakt med Plug AS, som bygde ut og etablerte 3 landstrømanlegg i vårt nye flytebryggeanlegg i Svolvær og 1 tilsvarende i Henningsvær.

- Havnepromenaden i Svolvær – fornyet belysning og lading

Basert på vår grunnlaget i Lysplan for Svolvær havn, ble det innkjøpt nye armaturer, ladeenheter og utstyr for etablering av nye indirekte lys langs hele kaipromenaden fra redningsselskapet til kai for hurtigbåten. De gamle lampene var generelt modne for utskifting til ny LED-lys med indirekte belysning for å redusere lysforurensing i havneområdet. Prosjektet slutføres i 2022.

I løpet av året er det dessuten avholdt årlige ISPS- øvelser og revidering av planverk tilknyttet dette.

3.3 Havnedriften

Gjestehavnene

Nye flytebryggeanlegg i Svolvær og Henningsvær har gitt et betydelig kvalitetsløft for besøkende fiskeflåte om vinteren og fritidsflåte om sommeren. Vi fikk i 2021 en svakere fiskesesong med mindre besøk enn året før. Samtidig hadde vi et brukbart besøk av fritidsfartøy gjennom sommer og høst. Deler av året er det svært stor etterspørsel etter flere liggeplasser ved flytebrygger. Vågan havnevesen KF leier også ut flytebrygger og fastplasser til reiselivsbedrifter som driver med RIB-båter og Trollfjordcruise. Her har vi sett en økt aktivitet de senere årene, med til dels stor konkurranse mellom bedriftene. Aktivitetene samlet sett gir store ringvirkninger også til næringslivet på land, noe som er svært positivt.

Skipstrafikken

2021 ga som helhet en moderat vekst fra året før, selv om det tross alt er mindre skipstrafikk enn før pandemien rammet Norge. Bortsett fra færre fiskefartøy etter en svak sesong og noe mindre

fritidsfartøy, er øvrig skipstrafikk og godsmengde i økning. Oppsummert gir tabellen under et konkret bilde av utviklingen i 2021:

	2020			2021	
Trafikktype	Antall anløp	Br. Reg. tonn		Antall anløp	Br. Reg. tonn
Innenriks	1843	5.157.314		1.887	5.690.505
Utenriks	85	270.765		109	319.679
Fiskefartøy	3630	199.131		2.737	153.161
Fritidsfartøy	1.411	14.656		1.217	12.927
Orlogsfartøy	3	1.792		4	1.089
Sum total	6.972	5.643.558		5.954	6.177.361
Gods offentlig kai	Tonn	139.903		tonn	169.436

Utleie av lokaler

Vågan havnevesen KF har betydelige inntekter fra utleie av kontor, lager, hybelhus mv i dagens havneterminal og i det gamle havnelageret. Lokalene var 100% utleid gjennom 2021.

4. Redegjørelse for Regnskapet

Regnskapets inntektsside

Med bakgrunn i lovpålagte og vedtatte avgifter, vederlag og godtgjørelser skal Vågan Havnevesen KF som utgangspunkt drives i balanse med vedtatte budsjetter og være selvfinansiert. Budsjetterte inntekter baserer seg på de forventninger man har til hva havna vil generere av trafikk det enkelte år. Vågan Havnevesen er i stor grad avhengig av eksterne rammebetingelser og konjunkturer m.v. for å oppnå våre mål.

Regnskapets utgiftsside

Kostnadene fordeler seg i hovedsak regnskapmessig som faste og variable kostnader. Faste kostnader er husleie, lønn, avdrag og betjening av lån med videre. Variable kostnader er kostnader til strøm, snørydding, renovasjon, transporttjenester m.v som er vanskelige å forutse når det utarbeides budsjett. Utgifter til uforutsett vedlikehold, snørydding av kaier og flytekaier samt driften av servicebygget er ekstrabelastninger som innvirker på lønnsbudsjettet til havneoppsynet.

Driftsregnskapet 2021

Driftsinntekter og utgifter

Vågan havnevesen KF hadde i 2021 samlet sett driftsinntekter på kr. 10.746.659,-, mens driftsutgiftene beløp seg til kr. 9.354.703,- noe som ga et positivt brutto driftsresultat på kr. 1.391.956,-.

Eksterne finansutgifter- og inntekter / Avdrag og renter

Det er gjennom året nedbetalt lån med kr. 2.687.441,- i tillegg til renter med kr. 401.413,-. Det er bokført finansinntekter med kr. 8.215,-.

Inkludert motpost avskrivninger på kr 2.406.742,-, viser regnskapet et netto positivt driftsresultat og tilsvarende mindreforbruk etter 2021 på kr. 718.000,-.

Vesentlige budsjettavvik drift:

- Renteutgifter: Det er gjennom 2021 betalt kr. 401.413,- i renter mot budsjetterte kr. 965.000,-. Endringen er knyttet til den særskilte situasjonen med rentenedsettelse som følge av blant annet pandemien.
- Avdrag: Som følge av usikkerheten tilknyttet pandemien søkte vi, og fikk innvilget avdragsutsettelse 1. halvår 2021. De gode resultatene gjennom året gjorde imidlertid at vi allikevel betalte inn avdrag for lån for 1. halvår. Mens det var regulert budsjettert med kr. 2.303.500,-, ble det betalt kr. 2.687.441,- i avdrag.
- Gjesteavna Svolvær: budsjettert med kr. -582.500,- i inntekter mens det i regnskapet viser at det endte på kr. -1.049.759,-. Merinntekter er knyttet til kaivederlag og passasjerlederlag.
- Vesthavna Svolvær: budsjettert med kr.- 290.000,- i inntekter mens regnskapet viser at det endte på kr. 90.838,- tilknyttet reduserte inntekter fra kaivederlag og varevederlag. Dette må også totalt sett sees opp mot 1150 Østhavna og 1160 Gjesteavna.

Investeringer

Det er gjennomført investeringer i varige driftsmidler i 2020 for kr. 4.292.565,-, mot budsjetterte kr. 4.550.000,-. Investeringene består av blant annet:

Havneoppsynet (300.000,-):

- Flytebrygge(fornyng, 300.000,-): kr. 301.241,-

Østhavna – Svolvær (500.000,-):

- Landstrøm kystruten – 500.000,-: kr. 99.600,-

Gjesteavna – Svolvær (900.000,-):

- Lys (havnepromenaden- 500.000,-) kr. 434.844,-
- Landstrøm fritidsbåter-400.000, 50% tilskudd) kr. 360.686,-

Kaiskur Henningsvær (1.950.000,-):

- Lagerbygg – oppgradering – 1.950.000,- kr. 2.801.765,-

Havna – Kleppstad (400.000,-):

- Oppgradere allmenningskai – 400.000,- kr. 0

Nybygg Svolvær havn(500.000,-):

- Osan syd – regulering og utvikling 500.000,- kr. 185.091,-

- ISPS kameraovervåkning: kr. 77.138,-

Vesentlige budsjettavvik investeringer:

Tilskudd fra andre: Budsjettert med kr. 1.950.000 i renovering havnelager Henningsvær og kr. 200.000 i landstrøm fritidsbåter. Regnskapet viser at det er bokført kr 674.482,-. Dette er bokførte tilskudd tilknyttet landstrøm fritidsbåter med kr. 194.143,- og landstrøm kystruten, kr. 480.339,-, det sistnevnte tilskuddet er tilknyttet forprosjekt landstrøm kystruten som var ferdig i 2021. Avviket

skyldes at mottatt tilskudd på kr. 1.950.000,- tilknyttet havnelager Henningsvær ble tildelt i 2020 og deretter avsatt på fond til senere bruk. Bruk av fondet i 2021 utgjør kr. 1.704.750,-

Bruk av lån: Mens det var budsjettet kr. 2.400.000,- i lån, utgjør bruk av lån kr. 1.344.317,-:

- Nybygg Kleppstad havn(400.000) : forskjøvet til 2022 grunnet entreprenørs forsinkelse
- Lys i havneområdet; Innkjøpt materiell i 2021 med kr. 434.844,-, fullføres i 2022
- Landstrøm kystruten (500.000), regnskapet viser at det er bokført kr. 99.600,-. Forprosjektet er fullført og det resterende er utført med eget arbeid.
- Nybygg Svolvær havn: (500.000): Regnskapet viser at det er bokførte investeringer med kr. 185.091,- tilknyttet kostnader ifm regulering osan syd, men en del mindre enn det var tatt høyde for. Det er bokført investeringer til kr 77.138,- til isps kameraovervåking.

Avsetninger Selvkostfond

Fra og med regnskapsåret 2012 ble det iverksatt forskrift om «Selvkostregnskap» vedrørende Farvannsavgiften, Jfr. Havne- og farvannsloven fra 2020. Selvkostregnskap skal utarbeides hvert år. Forskriften innebærer at det ikke er anledning til å beregne overskudd over tid. Etter 5 år må regulering av avgiftssatsene tilpasses slik at fondet blir tilnærmet nullet ut. Selvkostfondet hadde ved årest begynnelse et akkumulert fremførbart underskudd på kr. 860.647,-.

Vi har for selvkostområdet etter 2021 et videre underskudd på kr. 564.139,-. Vi forventer at dette vil reduseres kommende år som følge av økte gebyrinntekter fra økt skipstrafikk etter at covid-1 synes å være ferdig.

Status etter 2021 gir et samlet akkumulert fremførbart underskudd på selvkostfondet på kr. 1.434.786,-.

Med ny havne- og farvannslov fra 2020 ble for øvrig anløpsavgift erstattet med farvannsavgift, og kommunestyret har derfor vedtatt ny forskrift i sakens anledning. Lovendringene medfører lite praktiske endringer eller konsekvenser for vår selvkostmodell eller selvkostregnskap.

Tiltak for effektivisering av driften

Tiltak for effektivisering av drift vurderes fortløpene. Vi ser en effekt av å ha innført Vipps-betaling i havnene og en effektivisert innrapportering fra RIB, Trollfjordbåter mv. Tilsvarende gjennomførte vi innkjøp av mer moderne faktureringsystem tilknyttet fartøyregistrering i 2019, og ser en betydelig effektiviseringsgevinst gjennom det, foruten at vi fanger opp flere fartøy. Regnskaps- og innkrevingsrutiner foregår i samarbeid med kommunens økonomi- og IKT-avdeling. Vågan havnevesen KF har gjennom året hatt en god kostnadskontroll i sin virksomhet, noe også årets resultat viser.

Instruks for økonomisk internkontroll

Vågan havnevesen KF har gjennom 2018 og 2019 utviklet Instruks for økonomisk internkontroll, og denne ble vedtatt av havnestyret i sak 33/19.

Vi har gjennom 2021 videreført arbeidet med å forbedre økonomisk internkontroll, blant annet ved å hente hjem fakturering fra økonomiavdelingen. Det gir oss en bedre oversikt og kontroll, I tillegg at det er effektiviserende. Målet er å ha et internkontrollsystem som både er tilpasset vår virksomhet

med tanke på omsetning, antall ansatte og vår virksomhet, og som faktisk er presist nok til å bli benyttet av alle ansatte.

Vågan havnevesen KF har ca. 10-12 mill. kroner i omsetning, hvorav noen få, store kunder står for mye av omsetningen. Vi er kun er 4,2 stillinger i organisasjonen som jobber tett i samme arbeidssted. En utabeidelse av økonomisk internkontroll skal tilpasses bedriften og dette har vi hatt som rettesnor ved utabeidelsen av instruksen.

Instruksens pkt. 1. innleder med formålet for instruksen og forankringen i forhold til lovverk og forskrifter samt vedtak gjort av kommunestyret. I pkt 2 forankrer vi instruksen til våre etiske verdier og forankring. I pkt. 3 har vi en gjennomgang av rutinebeskrivelsene for håndtering av områdene fakturering, betalinger, reiser og reiseregninger, lønn, årsbudsjett og budsjettoppfølging og merverdiavgift.

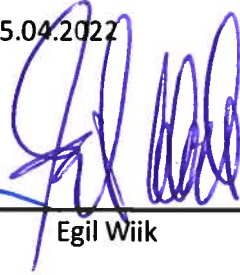
Svolvær 05.04.2022



Børre Nilsen
Nestleder



Lena Hamnes
Leder



Egil Wiik



Vegard Gundersen



Siri Elise Bjørngaas



Bjørnga Delp



Holger Pedersen



Odd Pedersen